

Rozbor závazků z podnikových kolektivních smluv na rok 2012 **v OS SKBP**

Podle plánu OS na rok 2012 je tak jako v předcházejících letech předkládán rozbor a zhodnocení závazků sjednaných v podnikových kolektivních smlouvách (dále jen „PKS“) na rok 2012.

Celkem bylo v letošním roce do rozboru zahrnuto 30 PKS, což představuje 68 % ze všech zaměstnavatelů v působnosti OS a 10,2 tis. zaměstnanců, tj. cca 88 % všech zaměstnanců (celkem do působnosti OS spadá 44 zaměstnavatelů a 11,6 tis. zaměstnanců). Poznámka: do počtu zaměstnavatelů je Laufen CZ s.r.o. započítán jako dva zaměstnavatelé – v rozboru jsou dvě PKS ze dvou provozů.

Kolektivní smlouva vyššího stupně (dále jen „KSVS“) je v OS SKBP na rozdíl od let minulých sjednána jen jedna. Jako v předcházejících obdobích je sjednána na delší časové období, a to s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR. Byla sjednána v prosinci roku 2010 na léta 2011 – 2012. Závaznost KSVS uzavřené s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR byla s účinností od 1. 7. 2011 rozšířena na zaměstnavatele, kteří nejsou členy této asociace, a to na zaměstnavatele s převažující činností v odvětví CZ – NACE 231, 2341 a 2342 (Sdělení MPSV č. 145/2011 Sb.).

Se Svazem výrobců bižuterie byla sjednána KSVS v prosinci 2007 na období let 2008 – 2009 a v roce 2009 byla její platnost prodloužena do konce roku 2010. Na další období, tj. od roku 2011, nebylo již se Svazem výrobců bižuterie o KSVS jednáno – pouze jeden zaměstnavatel v působnosti OS je členem tohoto svazu výrobců, a to Skleněná bižuterie a. s.

Ke zhodnocení závazků sjednaných v PKS byl v letošním roce tak jako v letech předcházejících použit Dotazník ISPP (informační systém o pracovních podmínkách). Dotazník je používán pro účely celostátního rozboru a svým obsahem navazuje na počítačový program, kterým je rozbor na OS zpracováván.

II. Hodnocený vzorek PKS

Zastoupení podle počtu zaměstnavatelů a podle počtu zaměstnanců ve zkoumaném vzorku PKS na rok 2012 je uvedeno v tabulce A.

Je nutno poznamenat, že počty zaměstnanců u jednotlivých zaměstnavatelů jsou převzaty, tak jako v letech předcházejících, z hlášení ZO o stavu k 31. 12. roku předešlého, tj. roku 2011.

V materiálu je ještě použit výčet odvětví včetně odvětví bižuterie podle v minulosti ustáleného dělení, a to pro případné srovnání vývoje úrovně sjednaných závazků s minulými roky.

Zastoupení jednotlivých zaměstnavatelů a jejich PKS

Odvětví sklo

V odvětví skla je zaměstnáno v působnosti OS celkem 7,6 tis. zaměstnanců, z tohoto počtu se KSVS po rozšíření působnosti vztahuje na 6,7 tis. zaměstnanců (z toho se rozšíření působnosti KSVS týká 1,3 tis. zaměstnanců), tj. působnost na 88 % všech zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 20 PKS (tj. za 65 % zaměstnavatelů), které se týkají 6,6 tis. zaměstnanců (tj. 87 % zaměstnanců odvětví). Z odvětví skla jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 5,4 tis. zaměstnanců)

1. AGC Flat Glass Czech a.s.
2. Crystal Bohemia a.s.
3. Crystalex CZ s.r.o.
4. Eutit s.r.o.
5. Moser a. s.
6. O – I Manufakturing Czech Republik a.s.
7. SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.
8. Sklářny Moravia a.s.
9. Sklopísek Střeleč a.s.
10. UNIFRAX s.r.o.
11. Union Lesní Brána a. s.
12. Vetropack Moravia Glass a. s.
13. Sklářské stroje Znojmo a.s
14. KAVALIER GLASS a.s.
15. SAINT-GOBAIN ADFORS CZ Fabrics s.r.o.

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 1,2 tis. zaměstnanců)

1. Desko a.s.
2. Preciosa - Lustry a. s.
3. SCHOTT a.s. (KSVS rozšířena)
4. Technosklo s.r.o. (KSVS rozšířena)
5. Vitrablok s. r. o. (KSVS rozšířena)

Ve vzorku jsou 2 PKS, na které se nevztahuje KSVS a týkají se 0,7 tis. zaměstnanců. Je možno konstatovat, že v odvětví skla je na základě vzorku PKS pokryto závazky z kolektivních smluv (tj. z PKS či z KSVS) nejméně 7,4 tis. zaměstnanců, což činí 97 % všech zaměstnanců v tomto odvětví.

Odvětví keramika

V odvětví keramika je zaměstnáno v působnosti OS celkem 1,2 tis. zaměstnanců a KSVS se po rozšíření působnosti vztahuje na všechny zaměstnance. Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 3 PKS z odvětví keramika:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,6 tis. zaměstnanců)

Laufen CZ s. r. o. – provozovna Znojmo a provozovna Bechyně

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,6 tis. zaměstnanců)

Ideal Standard s.r.o. (KSVS rozšířena)

V odvětví keramika je pokryto závazky z kolektivních smluv (tj. z PKS či z KSVS) 100 % zaměstnanců v odvětví.

Odvětví bižuterie

V odvětví bižuterie je zaměstnáno v působnosti OS celkem 1,6 tis. zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje ze 4 PKS (tj. za 80 % zaměstnavatelů), které se týkají 1,4 tis. zaměstnanců (tj. cca 88 % zaměstnanců odvětví). Z odvětví bižuterie jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelských subjektů:

1. Česká mincovna a.s.
2. MEGATECH Industries Jablonec s.r.o.
3. Preciosa Ornela a. s.
4. Skleněná bižuterie a. s. (KSVS rozšířena)

Je možno konstatovat, že v odvětví bižuterie je na základě vzorku PKS pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. z PKS, 1,4 tis zaměstnanců, což činí 88 % zaměstnanců v tomto odvětví.

Odvětví porcelán

V odvětví porcelán je zaměstnáno v působnosti OS celkem 1,2 tis. zaměstnanců a KSVS se vztahuje po rozšíření působnosti na 1,2 tis. zaměstnanců (z toho se rozšíření působnosti KSVS týká 0,4 tis. zaměstnanců). Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 3 PKS (tj. za 60 % zaměstnavatelů), které se týkají 1 tis. zaměstnanců (tj. 83 % zaměstnanců odvětví). Z odvětví porcelán jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelských subjektů:

- a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,8 tis. zaměstnanců)

Český porcelán a.s.
Thun 1794 a. s.

- b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,2 tis zaměstnanců)

G. Benedikt Karlovy Vary s. r. o. (KSVS rozšířena)

V odvětví porcelánu je pokryto závazky z kolektivních smluv (tj. z PKS či z KSVS) 100 % zaměstnanců v odvětví.

Působnost kolektivních smluv v OS SKBP

Na základě výsledků rozboru za jednotlivá odvětví lze konstatovat, že za celý OS je pokryto závazky z KSVS či alespoň z PKS celkem 11,2 tis. zaměstnanců, tj. cca 97 % všech zaměstnanců v působnosti OS, kterých bylo k 31. 12. 2011 11,6 tis. Kč

Přehled podle jednotlivých odvětví je uveden v tabulce A.

Zaměstnanců, na které se vztahuje KSVS (zaměstnavatel je členem svazu zaměstnavatelů), je za OS v roce 2012 celkem 6,8 tis. zaměstnanců, tj. cca 59 % ze všech zaměstnanců v působnosti OS. Působnost KSVS sjednaná s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR byla rozšířena na dalších 2,4 tis. zaměstnanců. V rozboru je zahrnuto 5 PKS, které byly sjednány se zaměstnavateli, kteří nejsou členy svazu

zaměstnavatelů a nebyla na ně rozšířena působnost KSVS. Těchto 5 PKS pokrývá 2 tis. zaměstnanců.

II. Zhodnocení jednotlivých závazků

KSVS (tj. KSVS sjednanou s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR) příslušné ZO OS obdržely, a proto nejsou v tomto materiálu nároky zaměstnanců vyplývající z této kolektivní smlouvy uváděny.

Výsledkem zpracování údajů je "Vyhodnocení kolektivních smluv" v tabulkách podle jednotlivých závazků, a to jak v průměru za OS SKBP, tak i za jednotlivá odvětví. Uvedeny jsou tabulky týkající se mzdových závazků, závazků k délce pracovní doby a dovolené a dále sociálního fondu.

V tabulkách jsou, tak jako v předešlém roce, uvedeny počty zaměstnavatelů, resp. PKS, ve kterých byly příslušné závazky sjednány, a průměrná výše jednotlivých závazků (v Kč, v hodinách, ve dnech, v procentech). V některých případech je uvedeno procento PKS, ve kterých je příslušný závazek sjednán. Vyhodnocení poskytuje přehled o dosažených úrovních závazků a umožňuje jak srovnání mezi jednotlivými odvětvími, tak i srovnání průměrné výše právními nároky jednotlivých závazků.

Vyhodnocení je uvedeno v tabulkách č. 1-13 v příloze – Tabulková část ISPP.

Jednotlivé tabulky mají sloužit jako jeden z podkladů pro kolektivní vyjednávání pro příští rok, a to jak na úrovni KSVS, tak i na podnikové úrovni. Není proto nutné jednotlivé tabulky komentovat. Jednotlivé ZV však mohou samozřejmě využít těchto rozborů i ke srovnání své vlastní PKS s průměrnými hodnotami závazků v PKS za jednotlivá odvětví, popř. OS jako celku.

Také v rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2012 se tak jako v minulém roce zaměříme na úroveň sjednaných mzdových tarifů.

Na základě údajů z tabulek "Vyhodnocení kolektivních smluv" je v tabulkách B1 až B5 uveden přehled o vývoji průměrných mzdových tarifů sjednaných v PKS podle jednotlivých odvětví a za OS celkem v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011. Srovnání je provedeno pro 37,5 hodinový pracovní týden.

Tak jako minulý rok upozorňujeme:

Při případném srovnání dosažených výsledků rozborů PKS v jednotlivých letech je nutno brát v úvahu, že v jednotlivých letech nebyly do rozboru vždy zahrnuty stejné PKS, tedy PKS stejných zaměstnavatelů. Tato skutečnost výsledky a případné srovnání značně ovlivňuje !!!

V rozboru jsou uvedeny průměrné mzdové tarify pro 12 - ti stupňové tarifní systémy a také mzdové tarify pro jiný než 12 stupňový tarifní systém.

Ze zkoumaného vzorku 30 PKS je 12 - ti stupňový tarifní systém s hodinovými mzdovými tarify uplatněn v roce 2012 u 9 zaměstnavatelů, tj. u 30 % zaměstnavatelů.

Průměr výše hodinových mzdových tarifů sjednaných souhrnně – za OS celkem - v PKS v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011 se zvýšil o 1 %. V odvětví skla, kde jsou sjednány 12 - ti stupňové tarifní systémy v cca 35% PKS (u 7 z 20 PKS), vzrostl průměr v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011 o 1,4 %. V odvětví porcelánu klesl průměr v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011 o 1,8 %.

U odvětví keramika a bižuterie nebylo možno 12 - ti stupňové tarifní systémy hodinových mzdových tarifů porovnat. V těchto odvětvích nebyl sjednán v PKS zařazených do rozboru 12 - ti stupňový tarifní systém v roce 2012 i v roce 2011.

Tarifní systém jako takový je však v PKS sjednán v malém rozsahu z celkového vzorku PKS. Tarifní systém bez ohledu na počet tarifních stupňů je sjednán celkem pouze v 15 PKS (tj. u 50 % PKS ve vzorku). Jiný, než 12 – ti stupňový tarifní systém, je sjednán u 6 PKS (Tab. č. 6).

Pokud bychom chtěli srovnat úroveň zjištěných průměrných mzdových tarifů sjednaných v kolektivních smlouvách, je jedna možnost, a to srovnat je s nejnižší úrovní zaručené mzdy dané nařízením vlády.

Nařízením vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí jsou v příloze v části II. Příklady prací ve skupinách podle oborů pro obor Sklářská výroba stanoveny příklady prací ve skupině 2. až 4. Jako nejvyšší úroveň zaručené mzdy pro sklářskou výrobu je tedy tímto nařízením stanovena zaručená mzda ve výši 10 800 Kč za měsíc. Rozborem PKS pro rok 2012 byla zjištěna v odvětví skla průměrná výše tarifu v 7. tarifním stupni (ve 12 - ti stupňovém tarifním systému) 13 497 Kč, a to ve srovnání s minimální výší stanovenou nařízením vlády pro 4. skupinu představuje navýšení o cca 25 %.

Výše uvedeným nařízením vlády je úroveň měsíční zaručené mzdy (pro skupiny prací 1. až 8. pro platové třídy 1. až 16.) stanovena v rozpětí 8 100,00 Kč a v průměrné výši tarifu 11 627,00 Kč. Rozborem sjednaných PKS bylo zjištěno, že průměrné měsíční mzdové tarify ve 12 - ti stupňovém tarifním systému (tabulka č. 3) jsou sjednány v rozpětí 11 624,00 Kč a průměrná výše tarifu dosáhla 13 782,00 Kč. Průměrná výše měsíčního tarifu sjednaná v PKS z rozboru je ve srovnání s průměrnou výší mzdového měsíčního tarifu zaručených mezd v jednotlivých třídách stanovených vládním nařízením větší o cca 19 %.

Pro připomenutí: vládní nařízení stanovuje nejnižší úroveň měsíční zaručené mzdy v rozmezí od 8 000,00 Kč do 16 100,00 Kč.

Vývoj úrovně mzdových příplatků v průměru za OS v roce 2012 ve srovnání s rokem 2011 je u jednotlivých příplatků v podstatě na stejné úrovni. Např. příplatek za práci přesčas činí v roce 2012 shodně s rokem 2011 v průměru 30 % průměrného výdělku (pro srovnání: v roce 2010 to bylo 30,2 % průměrného výdělku). Průměrný příplatek za noční práci v roce 2012 je podle rozboru 11,82 Kč za hodinu a v roce 2011 to bylo 11,77 Kč za hodinu (v roce 2010 to bylo 11,72 Kč za hodinu). Také úroveň dalšího příplatku, a to za práci ve ztíženém pracovním prostředí v Kč za hodinu práce, je v roce 2012 na stejné úrovni ve srovnání s rokem 2011 - v roce 2012 to je 8,10 Kč za hodinu a v roce 2011 to bylo 8,09 Kč za hodinu (v roce 2010 to bylo 8,10 Kč za hodinu).

Závazek na poskytnutí příspěvku na činnost odborové organizace - dar ZO OS (doplňk k vyhodnocení kolektivních smluv).

Vzhledem k tomu, že do celostátního programu na vyhodnocení závazků sjednaných v PKS není zařazeno vyhodnocení závazku na poskytnutí daru ZO OS (v dotazníku OS k vyhodnocení je proto tento závazek uveden jako doplněk), je vyhodnocení tohoto závazku uvedeno jako tabulka „Doplňk k vyhodnocení kolektivních smluv na rok 2012 uzavřených v podnicích v působnosti OS SKBP“.

Z rozboru vyplývá, že ze vzorku 30 PKS je závazek na poskytnutí příspěvku na činnost odborové organizace sjednan pro rok 2012 v cca 90 % PKS ve vzorku (v roce 2011 to bylo v cca 88 % PKS). Co se týká výše daru pro ZO, sjednaného pevnou částkou na zaměstnance člena odborů, je v PKS na rok 2012 v průměru sjednan ve výši 922 K (v roce 2011 byl pro srovnání tento dar sjednan v průměru ve výši 844 Kč a v roce 2009 to bylo 794 Kč).

IV. Z á v ě r

Z rozboru sjednaných PKS na rok 2012 vyplývá, že úroveň závazků ve srovnání s předcházejícím rokem neklesla a je v podstatě na stejné a v některých případech i mírně vyšší úrovni.

Za velmi pozitivní je třeba považovat stále vysoké pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv, které je v roce 2012 ve výši 97 % zaměstnanců v působnosti OS (v roce 2011 bylo pokrytí 83 %, v roce 2010 bylo pokrytí cca 96 %, v roce 2009 bylo pokrytí cca 74%, v roce 2008 bylo pokrytí zaměstnanců v působnosti OS závazky z kolektivních smluv ve výši 97 %).